

BAŞKAN ÖZCAN: “EĞİTİM VE SEMİNERLER HAYVANCILIK SEKTÖRÜMÜZÜN GELİŞİMİNDE ÖNEM ARZ ETMEKTEDİR”

Tarımsal üretimi arttırmanın, kaliteli ürün elde etmenin, piyasada rekabet edebilmenin ve tarım ile uğraşanların yaşam düzeylerini yükseltmenin en önemli araçlarından biri de üreticilerin etkin bir biçimde örgütlenmesi ve eğitim verilerek bilinci üretici haline getirilmesidir. Türkiye’de büyükbaş hayvancılık konusunda en aktif ve etkin birlikler arasında Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birlikleri (TDSYMB) gelmektedir. TDSYMB’ler üyelerine, işletmelerin plakalandırılması, yeni doğam buzağuların küpelenmesi, aylık süt verim kayıtları ve süt ölçüm denetimleri, sürü hareket kayıtları, suni tohumlama hizmetleri, girdi temini, damızlık hayvan temini ve satışı ile yetiştirme ve beslenme konularında danışmanlık olmak üzere birçok konuda hizmet vermektedir. Bu hizmetlerde çiftçi ve üreticinin daha bilinçli hareket ederek elde ettiğini verimi arttırmakta, artan verim ise doğrudan ülkemizin milli ekonomisine katkı olarak yansımaktadır. Üreticilerin etkili bir biçimde örgütlenmesi tarımsal üretimi arttırmanın, kaliteli ürün elde etmenin ve tarım ile uğraşanların yaşam düzeylerini yükseltmenin en önemli yollarından biridir. Gelişmiş ülkelerdeki etkin çiftçi örgütleri demokratik birer baskı unsurları olarak çiftçilerin seslerinin duyurulması ve üretim etkinliğini arttırmak için eğitim ve yayım faaliyetlerinde de bulunmaktadırlar. Kalkınmakta olan ülkelerde ise örgütlenmenin ya hiç oluşmadığı ya da etkin olmadığı, teorik olarak çiftçi kuruluşları olmakla birlikte, daha çok devlet kuruluşları gibi çalıştıkları görülmektedir. Ancak özellikle kalkınmakta olan ülkelerde çiftçi örgütlerinin kurulması ve etkin hale getirilmesi büyük önem taşımaktadır. Günümüzde popüler bir konu olan hayvan refahının, yetiştiricilikteki uygulamaları, ölçütleri ve gelişimi, üretici ve tüketiciler tarafından takip edilmekte ve TDSYMB gibi kuruluşlar tarafından vatandaşın haberdar olması sağlanmaktadır. Çünkü refah ile verim arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Barınak, yetiştirme şartları, besleme, hayvanlara yapılan muamele ve personelin bilgisi hayvan refahını doğrudan etkileyen faktörlerdir. Damızlık sığır yetiştiriciliği yapan işletmelerde

barınak ölçülerinin yetersizliği, hava kalitesinin düşük olması, gezinti alanlarının yetersizliği ve hayvanların doğal davranışlarını gösterememesi en önemli refah problemleri olarak değerlendirilmektedir. Sığır yetiştiriciliğinde amaç, düşük maliyetli yüksek et ve süt üretimi yapmaktır. Sığırlarda üretim artışı ile birlikte, hayvanların normal davranış ve ihtiyaçlarının yeterli derecede karşılanamaması sonucunda topallık, süt veriminde azalma ve damızlıktan erken çıkarma gibi çeşitli problemler ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de 2021 yılı Büyükbaş hayvanlar arasında yer alan sığır sayısı haziran ayı sonu itibariyle bir önceki yılın aralık ayına göre %0,9 artarak 18 milyon 124 bin baş, manda sayısı ise %0,9 artarak 194 bin baş olarak gerçekleşmiştir. Hayvan refahı kelime olarak “mutlu ve rahat olma, iyi durum” olarak tanımlanmakta olup hayvan refahını “Çiftlik, pet, egzotik, laboratuvar ve vahşi hayvanların bakımı, beslenmesi, barındırılması, yetiştirilmesi, nakliyesi, kesimi, tedavisi ya da bilimsel araştırmalarda kullanımı sırasında ağrı ve acıdan uzak sağlık, mutluluk ve iyilik hallerinin sağlanması” olarak ifade edilmektedir. Dünya’da hayvan hakları ve refahı gibi konuları araştırmak üzere bazı komisyonlar kurulmuştur. Çiftlik hayvanları refahı komisyonu, hayvanların aç ve susuz bırakılmaması, rahatsız edilmemesi, normal davranışlarını sergilemesi, ağrı ve acıdan uzak olması ve korku-strese maruz kalmaması gerektiğini ifade etmiştir. Yani hayvan ırkın refahını ve gerekli sağlık koşulları sağlandığı sürece elde edilen verimde misliyle artış yaşanacağı çeşitli araştırmalar ile ortaya koyulmuştur. Bu bağlamda kuruluş amacıyla üreticinin ve çiftçinin elde ettiğini verimde artış yaşanmasına hizmet etme olan ve üreticiye birçok hizmet sağlayan Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı Kâmil Özcan ile hayvan ırkın refahı ve ıslah çalışmaları hakkında yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

DERGİ AYRINTI

Dergi Ayrıntı: Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı Sayın Kâmil Özcan, tarımsal ve hayvansal üretim neden önemlidir?

Kâmil Özcan: Dünyadaki bütün ülkeler, tarımsal ürünlerin stratejik öneminden dolayı tarım sektörlerini herhangi bir şekilde desteklemektedirler. Çünkü tarım yaşamın sürdürülmesinde stratejik bir sektördür. Hayvansal üretim de tarım sektörünün bir parçası olarak insanoğlunun yaşamını sürdürmede olmazsa olmaz temel ihtiyaçları arasında bulunmaktadır. Tarım sektörünün gelişmesi buna istinaden hayvansal üretimin de artış yaşaması ve sürdürülebilirliği için örgütlenme ve desteklemeler olmazsa olmazdır. Tarımsal desteklemeler üretimde istikrar, kalitede iyileşme ve verimliliğin artırılması nedeniyle tarımsal gelirin artırılmasında önemli bir role sahip iken hayvansal üretimin kaliteli şekilde artış yaşaması verimde büyüme yaşanması ise dolaylı yoldan tarım sektörün itici gücü olur iken toplumsal beslenme kalitesini ve refahını da doğrudan arttıracaktır. Günümüzde; dünya nüfusunun hızla artmasına bağlı olarak besin maddelerine olan ihtiyacın artması, bu artan besin maddesi ihtiyaçlarının da karşılanması hayvansal ve bitkisel ürünlerin arttırılması ile gerçekleştirilmektedir. Tarımsal üretimde artış ancak birim alandan veya hayvandan elde edilen ürünün artması ile mümkün olabilmektedir. Bi-

rim alandan alınan veya hayvan başına sağlanan verimin maksimum düzeyde olması için, günümüzde entansif ve monokültür ziraat ve uzman destekleri yoğun bir şekilde uygulanmaktadır. Bugün kabul edilen bilimsel gerçeklere göre ergin bir insanın günde tüketmek zorunda olduğu protein düzeyi 70 g olarak ifade edilmektedir. Bu proteinlerin 35 gramının hayvansal proteinlerden oluşması dengeli beslenme için şarttır. İnsan beslenmesinde ilk besinin anne sütü, ilave besinlerin diğer sütler ve yumurta olması beden ve zihnen gelişmenin temel kuralıdır. Medeniyet yaratma iddiasında olan, buluş ve bilim üretebilen toplumlar, zihni ve bedensel gelişme için hayvansal ürün tüketimlerini arttırma gayretindedir. Yani geleceğimizde ki güçlü ve küresel güç Türkiye arzumuzu teminat altına almak istiyorsak tarım ve hayvancılık sektörlerimize sahip çıkmalı gereken tüm hassasiyeti ve önemi göstermeliyiz.

Ayrıntı: Sayın Özcan hayvan refahı neden önemlidir?

Özcan: Sığırlardan daha fazla verim alınması yönünde zorlanmaları, hayvanlara sunulan alanlardaki yetersizlik, yemlik ve suluk sayısı ile ölçülerinin yetersizliği, havalandırma problemleri, tecrübeli ve eğitimli personel sayısının azlığı sığırlarda strese dolayısıyla refahın düşmesine sebep olmaktadır. Günümüzde değişen tüketici talepleri ile hayvan

refahına olan ilginin artması, damızlık sığır yetiştiriciliği yapan işletmelerde buzağılık döneminden doğurana kadar bakım ve besleme şartları ile bazı uygulamalarda dikkatli davranılması gerekmektedir. Ayrıca yetiştiricilerin hayvanları duygulu varlıklar olarak kabul etmesi, normal davranışlarını sergileyebileceği şartları sunması hem verimlilik hem de hayvan refahı açısından oldukça önemlidir. Refahı artan hayvanın vermiş olduğu süt miktarından, sağlığına kadar artış yaşandığı gerçeği asla göz ardı edilmemelidir. Elde edilen verimlilik şüphesiz üreticinin cebine kâr olarak yansıyacak bu kâr ise dolaylı yoldan Türkiye Cumhuriyetimizin milli ekonomisine bir basamak daha yukarıya yükseltecektir. Hayvan refahı, daha iyi koşullarda, uygun muamele gösterilerek yetiştirilen hayvanların daha üretken olması, ölüm ve yaralanma oranlarının azalması ve üreticilerin ekonomik etkinlik sağlamasına katkı sağlamakla kalmayıp ülkemizin gelecekteki hayvancılık sektörünün gelişimine de güçlü temeller oluşturmaktadır. Hayvan refahına uygun olmayan ortamlarda yetişen hayvanlarda stres ve strese bağlı hastalıklar nedeniyle daha fazla antibiyotik kullanımı söz konusudur. Bu durum ise sağlığı ya da kalitesi düşük ürün elde edeceğimiz anlamına gelmektedir. Hayvan refahı hem hayvanın sağlığı hem de o hayvanın ürünlerini tüketen biz insanların sağlığı için gerekli ve zaruri bir gereksinimdir. Bu bağlamda tüm üyelerimize Türkiye Damızlık Yetiştiricileri Merkez Birliği olarak gereken desteği sağlıyor üreticilerimizle birlikte yol haritaları oluşturarak hem vatandaşlarımızın hem ülkemizin daha çok kazanmasında etkin rol oynuyoruz.

Ayrıntı: Sayın Özcan hayvan ıslahı hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

Özcan: Hayvan ıslahını, hayvanların verim özelliklerinin insan ihtiyaçları doğrultusunda iyileştirilmesi eylemidir diye açıklayabiliriz. Hayvanların verim özelliklerinden daha fazla faydalanabilmek amacıyla yapılan ıslah çalışmaları ülkemizde son teknolojiler kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Islahın öncelikli amacı, hayvanlardan elde edilen ekonomik değer taşıyan et, süt yapağı-kıl verimlerinin yetiştirici ve tüketici istekleri doğrultusunda hayvan refahı kuralları kapsamında nitelik ve nicelik bakımından arttırılmasıdır. Bulunan bölgenin iklimine göre yetiştirilme şartları taşıyan hayvanların ıslah çalışmaları ile daha uygun hale getirilme-

si buna istinaden daha yüksek verimlilik elde etme temel amaçları oluşturmaktadır. Gıdaya olan ihtiyacın artması ve gıda güvenilirliğinin sağlanması için hayvan başına verimliliği artırmak yapılacakların başında geliyor. Bunu sağlamak için de hayvanların ıslah edilmesi gerekmektedir. Ayrıca ülkemizde ki hayvancılık sektöründe yaşanan et açığının çözümünde oluşacak bir formülde hayvan ıslahına dayanmaktadır. Uzun, orta ve kısa vadeli projeler yaparak hayvan ıslahından tam verimlilik aldığımız müddetçe hayvancılık sektörümüz et arzında yaşanan sıkıntılardan kurtulacaktır. Bilinmeli ve asla unutulmamalıdır ki, ithalat Türkiye için kurtuluş değildir. Et açığının çözümü ıslah ile mümkün olacaktır. Bunu da damızlık birlikleri sütte nasıl başardıysa, yeniden başaracaktır. Sütte ki başarımızı da ıslahla çözdük. Kendi üreticimize ve kendi ürünümüze sahip çıkarak, destekleyerek bulunduğumuz tüm krizlerden çıkacağımız gibi gelecekte ki karşı karşıya kalacağımız krizlere karşı da elimiz daha kuvvetli olacaktır. Bu sebeple yerli üreticimiz desteklenmeli hayvan ıslah çalışmalarına önem verilerek elde edilen verimlilik arttırılmalı ve birçok farklı koldan çalışmalar yürütülerek üreticimize gerekli bilgilendirme çalışmaları sürekli yapılmalıdır.

Ayrıntı: Sayın Özcan Burdur'da düzenlenen "Holstein Irkı Sığırlarda Tip Sınıflandırması ve Vücut Kondisyonu Değerlendirme" eğitimi hakkında kısaca bilgi verirsiniz?

Özcan: Bizler modern teknolojinin ve küresel dünyanın tüm imkanlarını kullanmaya çalışıyor üreticilerimize daima bilgi ve tecrübelerimizi aktarmaya özen gösteriyoruz. Bizler biliyoruz ki bilgisi eksik olan işin emeği de eksik olacaktır. Bu sebeple üreticilerimizin emeklerine sahip çıkıyor onların alın terini korumaya çalışarak elimizden gelen tüm desteği üyelerimize ve diğer üreticilerimize sağlamaya gayret ediyoruz. Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği (TDSYMB) ile Tarım ve Orman Bakanlığınca ortaklaşa yürütülen 'Soy Kütüğü ve Döl Kontrolü Projeleri' kapsamında sığırlarda dış görünüşe göre değerlendirme çalışmaları çerçevesinde 'Holstein Irkı Sığırlarda Tip Sınıflandırması ve Vücut Kondisyonu Değerlendirme' eğitimi 23-24 Ağustos tarihlerinde Burdur İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği evsahipliğinde ilimizde düzenlenmiştir. Eğitimlerin önemine her fırsatta değinmeye çalışıyorum ve böyle eğitimlerinde ilimizde gerçekleştirilmesinden ayrı bir mutluluk yaşıyorum. Merkez Birliği Teknik İşler Şube Müdürü Onur Yiğit tarafından verilen eğitimimize Kırşehir, Amasya, Isparta, Kocaeli, Balıkesir, Kastamonu ve Burdur'umuz olarak 7 il

Birliğinden toplam 40 kişi katılmıştır. İki gün süren eğitim çalışmasının birinci gününde Burdur İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği toplantı salonunda teorik eğitim çalışması ile başlamıştır. ğle saatlerine kadar süren teorik eğitimin ardından Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tarım Hayvancılık ve Gıda Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi İşletmesinde uygulamalı eğitim gerçekleştirilmiştir. 2 gün süren eğitimimizin başarılı geçtiğini düşünüyorum. Misafirlerimize elimizden geldiğince ilimizi de tanıtmaya çalıştık. Bu süreçte bize işletmelerini aan başta Rektörümüz Prof. Dr. dem Korkmaz olmak üzere Veteriner Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Hakan ner ve ekibine, katkılarında dolaylı Burdur İl Tarım ve Orman Müdürü Mehmet Tuğrul'a, yine bize işletmesini aan yemiz Veteriner Hekim Mustan ztrk'e sizlerin aracılığıyla da teşekkür eder ülkemizin geleceğinde hayvancılık sektörünün daha da geliştirilmiş olmasını temenni ederim. Hepimiz bilmeliyiz ki eğitim ve seminerler sahada alacağımız verimliliği doğrudan etkilemekte ülkemizin milli ekonomisine kadar birçok alanda varlığını hissettirmektedir. Dünya üzerinde tarım ve hayvancılık sektöründe

başarılı olan tüm ülkeler eğitim ve seminer çalışmalarına ayrı bir önem verdiği gözlemlenmektedir. Bizlerde ifti ve reticilerimizi sahada sürekli desteklediğimiz gibi yol haritası oluşturma ve bilgilendirme hususlarında da daha çok çalışmalar yürütmeliyiz.

Muhabir: Muhittin ÖZÇELİK

